

Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap

Studieplan för utbildning på forskarnivå i sociologi

(Doctoral studies in Sociology)

Beslut om inrättande

Studieplanen är fastställd av fakultetsnämnden vid Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap 2016-06-02.

Allmänna bestämmelser för utbildning på forskarnivå finns i Högskolelagen och Högskoleförordningen. Utbildning på forskarnivå vid Karlstads universitet ges i den omfattning som tillgängliga resurser medger.

1. Allmänt

Sociologijämnet i Karlstad startade redan 1969 då Karlstad blev filial till Göteborgs universitets institution för sociologi. När sedan Karlstad 1999 blev universitet fick ämnet slutligen också en egen forskarutbildning. Verksamheten har därefter snabbt byggts upp med kurser och doktorander inom flera sociologiska forskningsfält. Ämnet har forskningsprojekt inom, t.ex. fälten kritiska åldersstudier, organisationsteori, motståndsstudier och sociala rörelser. En bred karta av klassiska och moderna sociologiska teorier och begrepp aktualiseras i dessa projekt: socialt kapital, klass, genus, sexualitet, homosocialitet, emotion, ritual etc. Doktorander kommer via forskningsseminariet snabbt in i hjärtat av detta vetenskapliga samtal kring vår tids aktuella sociologiska problem. Ämnet samarbetar delvis med andra ämnen inom och utom Karlstads universitet vad avser forskarkurser och handledning.

I enlighet med Karlstads universitets policy för jämställdhet skall genusperspektivet beaktas i utbildningen på forskarnivå.

2. Utbildningens mål

2.1 Allmänna mål

Allmänna mål för utbildning på forskarnivå beträffande kunskap och förståelse, färdighet och förmåga, samt värderingsförmåga och förhållningssätt, anges i Examensordningen (Högskoleförordningen, bilaga 2, SFS 1993:100):

Kunskap och förståelse

För licentiatexamen skall doktoranden

- *Visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.*

För doktorsexamen skall doktoranden

- *Visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och*
- *Visa förtrolighet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.*

Färdighet och förmåga

För licentiatexamen skall doktoranden

- *Visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,*

- Visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- Visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forskning och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

För **doktorsexamen** skall doktoranden

- Visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- Visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- Med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- Visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- Visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- Visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För **licentiatexamen** skall doktoranden

- Visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- Visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- Visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

För **doktorsexamen** skall doktoranden

- Visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- Visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

Vetenskaplig uppsats/Vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling)

För **licentiatexamen** skall doktoranden ha fått en vetenskaplig uppsats om minst 60 högskolepoäng godkänd.

För **doktorsexamen** skall doktoranden ha fått en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling) om minst 120 högskolepoäng godkänd.
(Högskoleförordningen, examensordningen)

2.2 Ämnesspecifika mål

Ämnesspecifika mål för utbildning på forskarnivå i ämnet sociologi vid Karlstads universitet utgörs av följande.

Utbildningens mål är att skapa förmåga till vetenskaplig analys och självständig forskning rörande sociala strukturer, processer och aktörer. Efter genomgången utbildning skall därför doktoranden kunna visa vetenskapsteoretiska och metodologiska kunskaper, visa erfarenhet av både teoretisk analys och konkret forskning, visa grundlig kännedom om centrala sociolo-

giska teorier och perspektiv och bredd i vetandet om samhällliga förhållanden och den sociologiska forskningens möjligheter.

Utbildningen skall förbereda för såväl en forskarkarriär inom akademien samt ge professionell kompetens för arbetsuppgifter utanför akademien som t ex utredare i privata och offentliga organisationer.

3. Behörighet

För att bli antagen till utbildning på forskarnivå krävs det att den sökande har grundläggande behörighet och den särskilda behörighet som högskolan har föreskrivit, och bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen (Högskoleförordningen, 7 kap, § 35).

3.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet har den som har avlagt en examen på avancerad nivå, fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller som på annat sätt inom eller utom landet har förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper. Högskolan får för enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet om det finns särskilda skäl. (Högskoleförordningen, 7 kap, § 39).

3.2 Särskild behörighet

Särskild behörighet har den som har avklarade kurser om minst 120 högskolepoäng i sociologi, varav minst 30 högskolepoäng på avancerad nivå. Behörig är även den som på annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

4. Antagning

Ansökan om antagning till utbildning på forskarnivå sker i den ordning som fastställs av universitetsstyrelsen vid Karlstads universitet.

5. Urval

Urval bland behöriga sökande till utbildningen på forskarnivå görs med hänsyn till den bedömda förmågan att framgångsrikt bedriva sådan utbildning. Urvalet baseras på den sökandes tidigare studieresultat med betoning på kvalitet hos de självständiga skriftliga arbeten av forsknings- och utredningskaraktär som ingått i utbildningen, i synnerhet på avancerad nivå. Vikt läggs också vid den sökandes forskningsinriktning och ämnets befintliga handledarkapacitet samt vid den sökandes avsikt att närvara och delta i ämnets forskningsmiljö.

6. Utbildningens innehåll och uppläggning

Utbildningen på forskarnivå kan genomföras med sikte på doktorandexamen respektive licentiatexamen. Doktorsexamen innebär en utbildningstid på fyra år, motsvarande 240 högskolepoäng (hp), och licentiatexamen innebär en utbildningstid på två år, motsvarande 120 hp.

Utbildningen innehåller dels en kursdel och dels ett självständigt arbete (vetenskaplig avhandling respektive uppsats). För doktorsexamen omfattar kursdelen 60 hp och avhandlingsdelen 180 hp samt för licentiatexamen omfattar kursdelen 30 hp och uppsatsdelen 90 hp.

6.1 Kurser

Universitetsgemensamma kurser skall ingå i den omfattning som lokala föreskrifter om utbildning på forskarnivå anger.

Ämnesspecifika kurser

I den ämnesspecifika kursdelen ingår dels baskurser, dels specialkurser:

För **licentiatexamen** obligatoriska ämnesspecifika baskurser:

- Forskningsmetodik omfattande 7,5 hp
- Klassiska och samtida sociologiska teorier omfattande 7,5 hp
- Vetenskapsteori omfattande 7,5 hp
- Specialkurser (Valbara kurser) omfattande 7,5 hp

För **doktorsexamen** obligatoriska ämnesspecifika baskurser:

- Vetenskapsteori, 7,5 hp
- Forskningsmetodik omfattande 15hp, varav kvalitativ metod 7,5 hp och kvantitativ metod, 7,5 hp
- Klassiska och samtida sociologiska teorier omfattande 15 hp
- Specialkurser (Valbara kurser) omfattande 22,5 hp

Specialkurser inom vardera examen skall väljas i samråd med handledare och examinator. Doktoranden kan tillgodoräknas såväl bas- som specialkurser givna vid andra ämnen och/eller lärosäten efter godkännande av examinator.

6.2 Doktorsavhandling och licentiatuppsats

Doktorande skall utarbeta en vetenskaplig avhandling för doktorsexamen respektive en vetenskaplig uppsats för licentiatexamen. Avhandlingen och licentiatuppsats kan antingen vara ett vetenskapligt sammanhängande verk d.v.s. en monografi eller en sammanläggningsavhandling. Uppsatsen skall försvaras vid ett licentiatseminarium. Avhandlingen skall försvaras vid en offentlig disputation. För mer information se gällande policydokument "Regler för doktorsavhandling och disputation" och "Regler för licentiatuppsats".

Ämnet för avhandlingen väljs i samråd med handledare och examinator. Produceras avhandlingen i samarbete med andra skall den enskilde doktorandens insats klart kunna urskiljas.

6.3Handledning

Den som antagits till utbildning på forskarnivå har rätt till handledning enligt gällande antagningsordning för forskarutbildning vid Karlstads universitet.

6.4 Individuell studieplan

Vid studiernas början skall doktoranden i samråd med sina handledare upprätta en individuell studieplan inom sex månader. Studieplanen skall innehålla en tidsmässigt realistisk planering för utbildningen på forskarnivå samt för handledning. Planen skall också innehålla en introduktion till forskningsområdet, problemformulering, forskningsarbetets syfte, metodiska och teoretiska utgångspunkter samt aktuella forskningsetiska överväganden.

Den individuella studieplanen skall kontinuerligt (minst en gång per år) följas upp med kommentarer och eventuella korrigeringar i skriftlig form.

6.5 Examination

Examination av kurser sker enligt gällande kursplaner. Vetenskaplig avhandling, respektive licentiatuppsats examineras enligt högskoleförordningen (Kap. 6 §§ 33-34), samt gällande policydokument vid Karlstads universitet.

6.6 Övrigt

Tidigare versioner av studieplanen är fastställda:

2007-06-14, dnr FAK3 2007/219

2011-10-24, DEK3 74/2011

2012-12-12, dnr FAK3 2007/219

2016-06-02, dnr HS2016/415, studieplanen gäller doktorander som antas från och med 2015-12-31 samt redan antagna doktorander som så önskar.